

عنوان مقاله:

بررسی نظرات بهره برداران درباره مدیریت چرای دام در مرتع (مطالعه موردی: استان خراسان شمالی)

محل انتشار:

مجله تحقیقات مرتع و بیابان ایران، دوره 23، شماره 1 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

مهدی معماری - استادیار، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

محمد فیاض - استادیار پژوهشی، موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران

معصومه عباسی خالکی - دانشجوی دکتری مرتعداری، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

ضیاءالدین الماسی - مدرس، دانشکده محیط زیست، دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

دانش بومی دانشی است که افراد یک جامعه براساس تجربه و انطباق با فرهنگ های محلی و محیط زیست در طول زمان کسب کرده اند. این دانش بر پایداری جوامع و فرهنگ و همچنین برای حفظ منابع ژنتیکی جهت ادامه بقاء آن استفاده می شود و فهرستی ذهنی از منابع بیولوژیکی محلی، نژادهای حیوانات، گیاهان محلی، محصولات کشاورزی و گونه های درختی می باشد. این دانش ممکن است شامل اطلاعاتی از قبیل درختان و گیاهان که با یکدیگر بخوبی رشد می کنند یا گیاهانی شاخص مانند گونه هایی که شوری خاک را نشان می دهند و یا اینکه گونه هایی که در شروع بارندگی گل می دهند، باشد. این مطالعه در استان خراسان شمالی انجام شد. این استان بین مدارهای $36^{\circ}42'$ و $38^{\circ}14'$ شمالی و نصف النهارهای $56^{\circ}31'$ و $58^{\circ}30'$ شرقی در شمال شرقی ایران واقع شده است. در این مطالعه، جامعه آماری دامداران، شبانان و کهنسالانی بودند که بطور سنتی از مراتع استفاده می کنند. برای انجام مصاحبه و تکمیل پرسشنامه ها، از هر طایفه عشایری یا روستا 3 نفر انتخاب شد. جمع آوری اطلاعات با استفاده از مصاحبه، تکمیل پرسشنامه ها و مشاهده فعالیت های شبانان و دامداران در عرصه انجام شد. برای امتیازدهی و ارزش گذاری کمی سئوالات در گونه های مورد نظر، از طیف لیکرت استفاده شد. نتایج بررسی ها نشان داد در زمینه های مختلف مدیریت چرای دام در مرتع، ازجمله پراکنش دام و بهره برداری یکنواخت از مرتع، شب چر، انتخاب محل استراحت دام، انتخاب محل چرای دام، قطعه بندی مرتع با روش های سنتی و سالم بودن آب شرب دام، دامداران و شبانان دانش زیادی دارند که آنها را بکار می گیرند و می تواند در امر مدیریت مرتع مورد استفاده قرار گیرد. از طرفی بررسی ها نشان داد که دامداران و شبانان به رعایت ظرفیت چرای دام و جلوگیری و یا کاهش چرای انتخابی دام در مرتع عملاً توجه چندانی ندارند.

کلمات کلیدی:

دانش بومی، مدیریت چرای، مرتع، شبان، خراسان شمالی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1632553>

